

LES ARTS

Olot-Terrassa via artística

per F. B. Torres (de «El Dia», de Terrassa)

Un pintor olotí és hoste de Terrassa: Joaquim Marsillach. Marsillach, amb els seus paisatges, passa per Terrassa i deixa un xic de la gran simfonia espiritual que és la pintura olotina. Olot... Poesia del paisatge.

Joaquim Marsillach s'ha sentit meravellat del nostre paisatge: La Barata, Mura, Sant Llorenç, La Mata...

Com ens encisa a nosaltres la meravella de poesia del paisatge d'Olot.

Marsillach ens parla d'aquesta correspondència espiritual i artística.

—Em penso, sincerament, que hauríem de prodigar més el nostre intercanvi. Ho crec utilíssim, no pas per a establir confusionismes d'escola, naturalment, sinó perquè el diàleg artístic és en el nostre cas un element de superació dintre el motiu comú que és el paisatge.

I l'olotí ens explica com seria de convenient per als pintors d'allà i els d'ací, fomentar aquest intercanvi a l'estil que s'ha realitzat darrerament entre la Sala Vayreda d'Olot i Amics de les Arts de Terrassa.

—Us asseguro que la visita dels vostres artistes a Olot, l'any passat, és prou per a demostrar l'interès d'aquest intercanvi i la utilitat artística d'aquests corrents de relació.

Marsillach parla de la visita al·ludida amb veritable entusiasme.

—Nosaltres, fins ara, havíem tingut a Olot la Sala Vayreda a títol quasi exclusiu de lloc d'exposicions. Però cregueu que estem fent ambient perquè es converteixi en veritable cenacle. Nosaltres necessitem «això» que teniu aquí per a reunir l'esforç dels artistes olotins com feu vosaltres amb els artistes vostres...

Marsillach és d'aquells homes que parlen llis i aboquen els conceptes sense reserva. En el pintor olotí, hi ha la noble espontaneïtat de l'ànima catalaníssima d'aquelles comarques. Amp quinze dies de sojorn a Terrassa, n'ha tingut prou Marsillach per a captar-se uns afectes dels que no es fan en un any. I és això. És l'espontani del sentiment i és la cordialitat, aquesta cordialitat mateixa del paisatge olotí.

—Fa temps que pinteu?

—Poc me'n recordo. Una infinitat.

—Sou jove...

—Si, és clar. Però, què sé jo! He pintat sempre.

Com a bon olotí, Marsillach no remunta una conversa d'Art sense deturar-se en el gran Vayreda. Vayreda, diu, pare espiritual dels pintors olotins.

Marsillach ens parla de quan començà a fer paisatge damunt els taps de cartó de les capses de sabates. I ens parla també dels seus neguits i decepcions que l'arribaren quasi a fer deixar la pintura. Però el que es porta a dins no es deixa i Marsillach ens ha de confessar com repreneu la pintura, com arribà a fer la primera exposició i com els èxits de crítica l'han fet trespasar i prosseguir...

—Continuament pinto i dibuixo. Sobretot, dibuixo molt. Em penso que a seixanta anys encara dibuixaré. I crec que els pintors hauríem de dibuixar sempre...

Parlem un xic de la seva pintura.

—Si plau o no plau la meua pintura, em penso, immodestament, que sí. Però cregueu que, a part del que lleigeixo a les crítiques, em fóra difícil respondre-us a consciència. Perquè allà on m'adono que es va a parlar de la meua pintura, poc m'hi estic ni un moment més. No ho puc sentir. Si em diuen a la cara que està molt bé, no és pas, naturalment, que em desplaigui, però mai no he sabut quin paper fer-hi. I si diuen mal de la meua pintura, home... De manera que poc hi vull patir; fujo!

—.....?

Em penso que el que plau més —així ho diuen— del que jo faig, és la pintura fina, segurament perquè millor respira la poesia del paisatge.

Marsillach diu tot això amb una simplicitat d'infant meravellosa.

* * *

Aquesta estada de Marsillach a Terrassa ha vingut a estrènyer un xic més el lligam espiritual per l'art entre Olot i Terrassa. Fou, primer, la visita d'Amics de les Arts a la ciutat olotina. Després, la vinguda a Terrassa dels pintors olotins, amb l'exposició col·lectiva al nostre casal de les arts. Gussinyé, més tard, i ara Marsillach...

Olot i Terrassa. Marsillach s'enduu, al seu retorn a Olot, un xic del paisatge de les nostres muntanyes. I ens deixa, però, un bon tros de poesia de la comarca olotina. A vós, Marsillach, i als artistes olotins, us hem de dir a reveure. Terrassa saluda en vós cordialment Olot, germana en l'art i en l'esperit, germana gran en la devoció pel paisatge.

Els quaderns «Dèdal»

Estan a punt de sortir els primers quaderns de «Dèdal».

«Dèdal» és un tractat breu d'història de les arts plàstiques, que ha escrit la ploma docta i sensible de Ramon de P. Vayreda (En Raimond Vayreda, com li diem els seus amics).

Hom pot dir que, portant l'il·lustre nom de Vayreda, —dinastia d'artistes, escriptors i homes de ciència—, ja no es pot fer malament.

Ramon Vayreda, fill del gran delicat Joaquim, ha heretat del seu pare la sensibilitat, i del seu oncle Estanislau, el gust per la precisió científica.

Fins ara Ramon Vayreda, havia donat alguns estudis monogràfics d'història artística, entre altres, el dedicat a Joan Carles Panyó, el decorador de l'Església del Tura, d'Olot.

Fa molts anys que ens coneixem amb Vayreda, i des que el conec, gairebé ha manifestat sempre la seva gran estima per Auguste Choisy, el primer tractadista modern d'història de l'arquitectura. Quantes vegades anant pels camins dolços de la plana d'Olot, Vayreda m'havia parlat de Choisy...

Ara tinc al davant part del primer quadern de «Dèdal». Una edició de senyor, feta als tallers Sallent, de Sabadell. Repasso aquests fulls encara humits de tinta que versen sobre el Paleolític.

Vayreda sap resumir, que és una de les coses més difícils, sobretot tractant-se de Prehistòria. El llibre del nostre historiador va il·lustrat amb «plomes». Tant els tipus com la composició tipogràfica són ben escollits i fan goig de debò.

L'amic Vayreda ha posat a la seva obra un pròleg, justificació de l'obra. En aquest s'al·ludeix els nostres grans historiadors que l'han afaïçonat a ell i també a tots nosaltres. S'al·ludeix Josep Puig i Cadafalc, Joaquim Folc i Torres, Josep Pijoan —el gran absent que no ens oblidem, encara que a vegades ho faci veure— Pere Bosc i Gimpera, Albert del Castillo i Lluís Pericot. Les autoritats màximes del nostre moviment històric i arqueològic.

Però Ramon Vayreda no es sap estar d'anomenar també Choisy. De dir la seva admiració per l'admirable historiador de l'arquitectura. I aquesta admiració que és una altra garantia, el nostre Vayreda la fa constar en el pròleg, però també en la dedicatòria.

Aquest sobri manual d'història de l'art, elegantment auster, ha estat dedicat al que sabé fer reviure la història de l'arquitectura— al que ens explicà tan clarament el desenvolupament de les influències estilístiques: al sobri Auguste Choisy.

RAFAEL BENET